

УПРАВЛІННЯ КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ОБЛАСНИЙ ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВА

**ТРАДИЦІЙНА КУЛЬТУРА
В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ:
СУЧАСНИЙ ДИСКУРС ЩОДО ЗБЕРЕЖЕННЯ
ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ НЕМАТЕРІАЛЬНОЇ
КУЛЬТУРНОЇ СПАДЩИНИ**

Матеріали науково-практичної конференції

23-24 червня 2017 року

Харків – 2017

УДК 008(062.552)
ББК 71я431
Т 65

Редакційна колегія:

Л.Г. Омельченко – директор Обласного організаційно-методичного центру культури і мистецтва, заслужена артистка України

О.Г. Бугайченко – завідувач відділу інноваційних культурних проєктів та міжнародного співробітництва Обласного організаційно-методичного центру культури і мистецтва

Н.М. Роман – кандидат педагогічних наук, доцент

Адреса редакційної колегії: 61002, Україна, м. Харків, вул. Пушкінська, 62;
Обласний організаційно-методичний центр культури і мистецтва.
Тел.+380 (57) 725-12-36

T65 Традиційна культура в умовах глобалізації: сучасний дискурс щодо збереження та популяризації нематеріальної культурної спадщини. Матеріали науково-практичної конференції (23-24 червня 2017 року). – Харків, 2017. – 360 с.

Збірка містить тези та доповіді, в яких піднімаються та аналізуються проблеми збереження нематеріальної культурної спадщини в умовах сьогодення. Різним аспектам вивчення цих питань було присвячено роботу науково-практичної конференції «Традиційна культура в умовах глобалізації: сучасний дискурс щодо збереження та популяризації нематеріальної культурної спадщини», яка проходила в м. Харкові 23-24 червня 2017 року.

Конференція об'єднала провідних дослідників та діячів культури і мистецтва з різних регіонів України, науковців із інших країн, представників національно-культурних товариств. У ході наукового дискурсу досвідчені вчені простежили й узагальнили інноваційні тенденції збереження елементів нематеріальної культурної спадщини в контексті сучасного мистецтвознавства, культурології, історії, філософії, педагогіки. Під час роботи конференції було обґрунтовано й систематизовано ефективні засоби та шляхи популяризації нематеріальної культурної спадщини. Окремо було визначено перспективи інтеграції традиційної культури в світову культуру та особливості її використання в процесі впровадження стратегії культурної децентралізації.

Для широкого кола дослідників, практиків, а також усіх тих, хто цікавиться нематеріальною культурною спадщиною різних народів світу та перспективами подальшого розвитку й піднесення традиційної культури в умовах глобалізації.

Матеріали друкуються в авторській редакції з незначними коректорськими правками українською та російською мовами.

УДК 008(062.552)
ББК 71я431
Т 65

ISBN 978-617-7470-68-6

Обласний організаційно-методичний центр культури і мистецтва, 2017

2. Тарасова О.О. Таємничий світ ляльки-мотанки / Ольга Тарасова.
– К.: Либідь, 2015. – 200 с.
-

О.М. Сошнікова,
кандидат філософських наук,
заступник директора з наукової роботи
Харківського історичного музею
імені М.Ф. Сумцова

СУЧАСНИЙ МУЗЕЙ У ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ

Дослідник глобалізації З. Брауман відмічає, що сучасний світовий простір – це «середовище проживання» так званого туриста, де все пристосоване під його потреби. Турист – це новий тип людини глобального суспільства, його специфічне сприйняття об'єктів та цінностей культури інших народів впливає на відношення до культурної спадщини, формує культурний ландшафт. Туристами керує спрага до нових відчуттів, в пошуках яких вони переміщуються світом. Вся інфраструктура туристського життя побудована за одним зразком, що дозволяє мандрівнику вільно адаптуватися до нових умов. Масова культура все більше і більше орієнтує музеї на релаксаційні та гедоністичні функції (насолота від відпочинку). У таких умовах успіх музею визначається кількістю відвідувачів. Такого успіху досягає той музей, який розвиває додаткові функції (атраактивність, можливість приймати чималу кількість людей), надаючи відвідувачу високий рівень послуг, у тому числі і в межах туристичних програм. Орієнтація на туризм веде до злиття музейної та рекреаційної зон, саме тому на території музеїв відкриваються кафе, магазини, ігрові зони для дітей, кінозали тощо.

Сьогодні все більш очевидним стає відсутність у більшості туристів, як споживачів культури, необхідних навичок для її сприйняття. У сучасній ситуації, коли фінансування музеїв із боку держави скоротилося в рази, музеї починають орієнтуватися на споживача, який приходить до музею не збагатити свій культурний багаж, а скоріше відпочити та розважитися, тобто музеї сьогодні вимушені «продавати» і свою експозицію, і додаткові розваги для дітей

та дорослих. І при цьому ще конкурувати з тими, хто продає схожі послуги, а тому, виховувати свого відвідувача за більш легкою і яскравою програмою.

У сучасних умовах розвитку інформаційного суспільства відбувається перехід елітарних цінностей культури на рівень масового сприйняття. Знайомство з музеями є не лише частиною туристичної програми, але й своєрідним ритуалом прилучення до високої культури.

Саме тому сучасні музеї все більше орієнтуються на глядацьку позицію, що є позитивним моментом, який стимулює розвиток концепції «живого», «відкритого» музею. Однак в контексті глобального туризму мова йде не про саму культуру, а про форми її представлення.

Необхідно розуміти, що національна, історична і культурна спадщина повинна бути представлена в туризмі розумно і творчо. С одного боку, музей, що бажає стати популярним туристичним напрямком, повинен максимально використовувати унікальність свого потенціалу і просувати його на ринок. Із іншого – неприпустимо розцінювати музей лише як «продукт», який виставлений у «супермаркеті культурної спадщини» в системі світової туристичної індустрії. Музеолог Марія Клаулен зауважує, що музей прагне до найбільш точної реконструкції традицій саме в історичних формах, таким чином можливе не лише збереження власної історико-культурної спадщини, але й репрезентація її шляхом «занурення в середовище побутування». Таке інтерактивне занурення до іншої культури особливо важливе в системі міжкультурної комунікації, невід'ємною частиною якої є туризм.

Підводячи підсумок, можна сказати, що включення музеїв, музеїв-заповідників, пам'ятних місць до туристичних програм різного напрямку (пізнавальні, оздоровчі, екологічні, тощо) піднімає гуманістичний потенціал туризму.
